

БЕКІТЕМІН

«Риддер қаласындағы ОРРММИК»

РММ директорының м. а.

С. Малаев

07 2023 жыл

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат.

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл саясаты (бұдан әрі - саясат, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат) Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Спорт және дене шынықтыру істері комитетінің "Риддер қаласындағы олимпиадалық резервтің республикалық мамандандырылған мектеп-интернат-колледжі" РММ (бұдан әрі - мекеме) профилактикаға бағытталған өзара байланысты қағидаттар, рәсімдер мен нақты іс-шаралар кешенін білдіреді. мекеме қызметіндегі сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың жолын кесу және қолданудың негізгі тәсілдері.

1.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат заңнама талаптарына сәйкес, сондай-ақ әдіснаманы, қағидаттарды және үздік халықаралық тәжірибелерді ескере отырып әзірленді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саласындағы негізгі нормативтік құқықтық акт "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңы болып табылады.

1.3. Мекемедегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жүйесінің негізгі міндеттері:

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қағидаттары мен қағидаларын белгілеу;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және мекемені, сондай-ақ олардың қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелдерін барынша азайтуға бағытталған тиімді тетіктерді, рәсімдерді, бақылау және өзге де іс-шараларды құру;

- әдепті мінез-құлық мәдениетін және сыбайлас жемқорлық бағытының барлық көріністеріне төзбеушілікті, оның ішінде мекеме қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлықтың бірыңғай стандартын қалыптастыру;

- мекеме қызметінің барлық бөлімшелерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы қағидаттарды стратегиялық және жедел басқаруға интеграциялау;

- мекеме қызметкерлерінде осы саясаттың қағидаттарын бірыңғай түсінуді қалыптастыру;

- мекеме директорын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында қабылданатын шаралар туралы хабардар ету;

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық үшін жауапкершілік шараларын қолдану-мекеме қызметінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қатынастарды реттейтін қазақстандық және шетелдік заңнаманың талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету;

- мекеме мен оның қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелдерін азайту;

1.4 мекеменің барлық қызметкерлері үшін міндетті саясат

2. Саясатта қолданылатын ұғымдар мен анықтамалар

2.1. мүдделер қақтығысы-жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық міндеттерін орындамауына және (немесе) тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

2.2. сыбайлас жемқорлық-жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы өзіне не үшінші тұлғаларға, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру;

2.3. сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл-сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу және олардың салдарын жою жөніндегі өз өкілеттіктері шегіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің қызметі;

2.4. сыбайлас жемқорлық тәуекелі – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

2.5. сыбайлас жемқорлықтың алдын алу-сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және енгізу жолымен сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

2.6. жақын туыстары - ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылары, асырап алынғандары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері;

2.7. пара - лауазымды адамның мәселені шешуді жеделдету немесе оны оң жолмен шешу мақсатында не заңсыз әрекеттер, яғни әрекеттер немесе

әрекеттер жасағаны үшін пара берушінің немесе үшінші тұлғаның мүдделеріндегі әрекеттері не әрекетсіздігі үшін лауазымды адам қабылдайтын материалдық құндылықтар (заттар, ақша, қызметтер, өзге де мүліктік пайда). бұл адам жасай алмайтын немесе күшіне енбеуі керек әрекетсіздік.

2.8. Осы Саясат шеңберіндегі Сыбайлас жемқорлық әрекеттері:

- пара беру немесе пара беру делдалдығы, яғни қандай да бір адамды өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға, яғни беруші үшін неғұрлым тиімді шарттарда және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіптер мен рәсімдерді бұза отырып, өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға ниетпен кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық беру немесе беруге уәде беру және / немесе кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттары;

- пара алу немесе пара алуда делдал болу, яғни өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық алу немесе алуға келісу, яғни беруші үшін неғұрлым тиімді шарттарда және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіптер мен рәсімдерді және /немесе кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарын бұза отырып;

- коммерциялық пара беру, яғни кәсіпорында лауазымдық және функционалдық міндеттерді орындайтын адамға ақша қаражатын, бағалы қағаздарды, өзге де мүлікті заңсыз беру, оған мүліктік сипаттағы қызметтер көрсету, осы адамның атқаратын қызмет жағдайына байланысты берушінің мүддесінде іс-әрекеттер/әрекетсіздіктер жасағаны үшін өзге де мүліктік құқықтар беру;

- мемлекеттік қызметшілерге пара беру, яғни кәсіпорын үшін бәсекелестік немесе өзге де артықшылықтарды қамтамасыз ету үшін мемлекеттік қызметшіге оның лауазымдық және функционалдық міндеттерін орындауға ықпал ету мақсатында кез келген қаржылық немесе басқа да пайда/артықшылықтар беру немесе беруге уәде беру;

- басқару органдары мүшелерінің, кәсіпорын қызметкерлерінің өздері үшін немесе үшінші тұлғалардың пайдасына Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделмеген қаржылық немесе өзге де артықшылықтарды/артықшылықтарды және/немесе кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарын алу үшін қызметтік жағдайына және/немесе лауазымдық өкілеттіктеріне байланысты мүмкіндіктерді пайдалануы;

- қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылықтар алу мақсатында кәсіпорынның, мемлекеттің заңды мүдделеріне қайшы келетін өзінің лауазымдық жағдайын өзге де заңсыз пайдалану.

2.9. Кәсіпорын қызметкерлеріне жоғарыда аталған әрекеттерді орындауға тыйым салынады.

3. Ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметінің негізгі принциптері

Мекеменің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларының жүйесі мынадай түйінді қағидаттарға негізделеді:

3.1. Мекеме саясатының қолданыстағы заңнамаға және жалпы қабылданған нормаларға сәйкестік принципі.

3.2. Іске асырылып жатқан сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралардың ҚР Конституциясына, ҚР жасалған халықаралық шарттарға, ҚР заңнамасына мекемеге, халықаралық заңнамаға қолданылатын өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі.

3.3. "Нөлдік толеранттылық" қағидаты (кез келген, нысанда және көріністе сыбайлас жемқорлықты қабылдамау) - мекеме қызметкерлеріне, сондай-ақ мекеме атынан және/немесе оның мүддесі үшін әрекет ететін өзге де адамдарға тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға толық тыйым салу;

3.4. "Жоғарыдан Дауыс көтеру" қағидаты-мекеменің лауазымды тұлғалары өздерінің мінез-құлқымен жоғары этикалық стандарттарды сақтау және ілгерілету және оның кез келген көрінісінде сыбайлас жемқорлықты қабылдамау бойынша қызметкерлерге үлгі көрсетеді;

3.5. Мекеме басшылығының сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік мәдениетін қалыптастырудағы және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мен оған қарсы іс-қимылдың ұйымышлық жүйесін құрудағы басты рөлі.

3.6. Қызметкерлерді тарту принципі.

3.7. Қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың ережелері туралы хабардар болуы және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуы.

3.8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің сыбайлас жемқорлық тәуекеліне пропорционалдылық қағидаты.

3.9. Мекемені, оның басшысы мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту ықтималдығын төмендетуге мүмкіндік беретін іс-шаралар кешенін әзірлеу және орындау мекеме қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ескере отырып жүзеге асырылады.

3.10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдердің тиімділігі қағидаты.

3.11.

3.11. Жауапкершілік және жазаның бұлтартпастығы принципі.

3.12. Атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және еңбек міндеттерін орындауға байланысты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан қызметкерлер үшін жазаның бұлтартпаушылығы, сондай-ақ мекеме басшылығының сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі ұйымдық саясатты іске асырғаны үшін дербес жауапкершілігі.

3.13. Ашықтық принципі.

3.14. Мекемеде қабылданған сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар туралы контрагенттерді, серіктестерді және жұртшылықты хабардар ету.

3.15. Тұрақты бақылау және тұрақты мониторинг принципі.

3.16. Енгізілген сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдердің тиімділігіне мониторингті, сондай-ақ олардың орындалуын бақылауды тұрақты жүзеге асыру.

4. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмыстардың негізгі шаралары мен бағыттары

Мекемеде қабылданатын сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары мыналарды қамтиды:

- 4.1. Сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтардың алдын алуға жауапты бөлімшелерді немесе лауазымды адамдарды айқындау;
- 4.2. Мекеменің құқық қорғау органдарымен ынтымақтастығы;
- 4.3. Мекеменің адал жұмысын қамтамасыз етуге бағытталған стандарттар мен рәсімдерді әзірлеу және практикаға енгізу;
- 4.4. Мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу;
- 4.5. Уақтылы және тиісті ден қою мақсатында заңсыз әрекеттердің негізгі себептерін талдау;
- 4.6. Бейресми есептілік жасауға және жалған құжаттарды пайдалануға жол бермеу.
- 4.7. Мекеменің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты осы шараларды іске асыруға бағытталған.

5. Жауапкершілік және өкілеттіктер

- 5.1 Осы саясатты мекеме директоры бекітеді
- 5.2 мекеме қызметкерлерінің назарына саясат талаптарын жеткізуге сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет және құрылымдық бөлімшелердің басшылары жауапты болады. Танысу туралы жазба"танысу парағында" ресімделуі тиіс

6. Мекеме қызметкерлерінің міндеттері

- Мекеме қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде:
- 6.1. саясатпен танысып, танысу парағына қол қойыңыз. Танысу парағына қол қоя отырып, қызметкерлер саясатты сақтау туралы міндеттеме қабылдайды. Жаңадан қабылданған қызметкерлер үшін саясатты сақтау туралы міндеттеме еңбек шартында ресімделеді;
 - 6.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулықты және мекеменің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын басшылыққа алу;
 - 6.3. қызметкердің іскерлік қасиеттерін бағалау кезінде, оның ішінде оны жоғары тұрған лауазымға тағайындау, өзге де кадрлық мәселелерді шешу кезінде саясаттың сақталуын ескеру;
 - 6.4. саясатта көзделген шектеулер мен талаптарды, оның ішінде сыйлықтар беруге, алуға қатысты талаптарды қатаң сақтау; өкілдік шығыстарды, қайырымдылық және демеушілік қызметті жүзеге асыру; мемлекет өкілдерімен, қоғамдық ұйымдармен, делдалдармен, үшінші

тұлғалармен өзара іс-қимыл жасау; мүдделер қақтығысын болдырмау; есептілік жүргізу;

6.5. сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға қатаң тыйым салуды қатаң сақтау (пара ұсыну, уәде беру, беру, пара сұрау және/немесе алу)

6.6. Мекеме қызметкерлерінің құжатын рұқсатсыз көшіруге тыйым салынады;

6.7. мекеменің өзге де ішкі құжаттарында белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы сипаттағы талаптар мен шектеулерді сақтау.

7. Сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің тәуекелдеріне қарсы іс-қимыл және алдын алу жөніндегі шаралар

7.1 ақпараттандыру және оқыту:

7.1.1 мекемеге жаңадан қабылданған қызметкерлермен корпоративтік мәдениеттің тиісті деңгейін қалыптастыру үшін осы Саясаттың ережелері және онымен байланысты құжаттар бойынша кіріспе тренинг өткізіледі;

7.1.2 қызметкерлер мекеменің ресми сайтында ашық қолжетімді осы Саясатпен танысу арқылы күндізгі оқу нысанында, сондай-ақ сырттай немесе қашықтықтан оқытудан өтеді.

7.2 Бухгалтерлік есеп және аудит:

7.2.1 барлық мүдделі тараптар үшін ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында мекеме заңнама мен ішкі нормативтік құжаттардың талаптарына толық сәйкес бухгалтерлік, салықтық және басқару есебін жүргізуді жүзеге асырады;

7.4 мекеме сыбайлас жемқорлық әрекеттері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ішкі құжаттардың талаптарын өзге де бұзушылықтар үшін тез және сөзсіз жауапқа тарту үшін барлық ықтимал ақылға қонымды және заңды күш-жігерді осындай бұзушылықтардың мөлшері мен нысанына қарамастан қолданады.

7.5 мекеме сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаудан бас тартқан қызметкерлердің тәртіптік жауапкершілікке тартылмауын қамтамасыз етеді;

7.6. Бұл Саясат мекемедегі этикалық нормалар мен қағидаларды ілгерілету жүйесінің негізгі буыны болып табылады және әріптестермен және сыртқы мүдделі тараптармен адалдық пен сенім негізінде қарым-қатынас орнатуға шақырады, мекеменің беделіне де, айналасындағыларға да зиян келтіруі мүмкін әрекеттерден аулақ болуға тырысады.

7.7. Мекемеге деген сенімнің жоғары деңгейін ұстап тұру, алаяқтық пен сыбайлас жемқорлық жағдайларының алдын алу және жолын кесу мақсатында мекемеде байланыс арналары жұмыс істейді, олар бойынша кез келген адам өзіне белгілі болған ұрлық/жымқыру, алаяқтық, парақорлық, мүдделер қақтығысы, сыбайлас жемқорлықтың басқа да көріністері және саясат ережелерін бұзу фактілері туралы өзіне ыңғайлы нысанда хабарлай алады. Байланыс арналары мекеменің ресми сайтында, ақпараттық стендтерде және басқа да қоғамдық орындарда орналастырылады.

8. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау

8.1. Мекемеде мекемемен ынтымақтасатын қызметкерлер мен өзге де үшінші тұлғалар тарапынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға неғұрлым бейім нақты процестерді айқындау үшін сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау жүргізіледі;

8.2. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңын; Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын; өзге де құқықтық актілерді басшылыққа алу қажет;

8.3 сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезеңдері болып табылады:

8.3.1 талдау объектісі туралы ақпаратты жинау және қорыту;

8.3.2 талдау объектісінің қызметін, оның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметін реттейтін құқықтық актілер мен ішкі құжаттарды сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуына талдау жасау;

8.3.3 талдамалық анықтаманы дайындау және оған қол қою.

9. Саясатты орындамағаны (тиісінше орындамағаны) үшін жауапкершілік

9.1. Осы саясаттың талаптарын сақтау үшін жауапкершілік атқаратын лауазымына қарамастан мекеменің әрбір қызметкеріне жүктеледі;

9.2. Қызметкердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасауы Еңбек міндеттерін өрескел бұзу деп танылады, ол үшін мекеме қызметкерді тәртіптік жауапкершілікке тартуға құқылы, оның ішінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіппен еңбек шартын бұзу түрінде.

9.3. Жеткілікті негіздер болған жағдайда жоғарыда көрсетілген фактілер бойынша ішкі тергеп-тексеру материалдары кінәлі адамдарды әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылыққа тарту туралы өтінішпен құқық қорғау органдарына беріледі.

9.4 мекемеге зиян мен залал келтірілген жағдайда мекеме сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасаған адамға қатысты азаматтық талап-арызбен сотқа жүгіну құқығын өзіне қалдырады.

10. Қорытынды ережелер

10.1. Осы Саясат ҚР заңнамасы немесе қолданылатын халықаралық заңнама өзгерген жағдайда, сондай-ақ корпоративтік мінез-құлықтың әлемдік практикасындағы жаңа үрдістерді ескере отырып өзгертілуі мүмкін.

10.2. Мекеме осы саясатты немесе оның жекелеген ережелерін еркін қолжетімділікте, интернет желісінде орналастыра отырып, сыбайлас жемқорлықтан бас тарту туралы ашық мәлімдейді, кәсіпорынның барлық қызметкерлерінің, контрагенттердің және өзге де үшінші тұлғалардың осы саясаттың қағидааттары мен талаптарын сақтауын күптайды және

көтермелейді, сондай-ақ Ақпараттандыру және оқыту арқылы қоғамда және кәсіпорын қызметкерлері арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін арттыруға жәрдемдеседі.

10.3. Мекеме өзара қарым-қатынас қағидаты негізінде мемлекеттік және реттеуші органдармен, серіктестермен және клиенттермен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында ынтымақтастық жасайды:

10.3.1. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасады деп күдіктелген (айыпталушы) адамдарды, олардың орналасқан жерін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға қатысы бар басқа адамдардың орналасқан жерін анықтау;

10.3.2. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау нәтижесінде алынған мүлікті немесе оларды жасау құралы ретінде қызметшіні анықтау;

10.3.3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ақпарат алмасу;

10.3.4. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі қызметті үйлестіру.